

Vergaderjaar 2001–2002

22 112

Ontwerprichtlijnen Europese Commissie

Nr. 213

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2001

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij zeven fiches aan te bieden die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de *loonkostenindex*.
2. Mededeling van de Commissie naar een *strategische visie op biowetenschappen en biotechnologie*; consultatiedocument
3. Resultaten van de programmering van de *bijstandsverlening uit de structuurfondsen* voor de periode 2000–2006 (doelstelling 1)
4. Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende de vaststelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de *illegale drugshandel*.
5. Ontwerp-kaderbesluit inzake de toepassing van het beginsel van *wederzijdse erkenning op geldelijke sancties*.
6. Mededeling van de Commissie «*Europa en Azië: een strategisch raamwerk voor een versterkte associatie*»
7. Voorstel voor een Verordening van de Raad inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten in het kader van de *strijd tegen (de financiering van) het internationale terrorisme*

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. A. Benschop

Fiche 1: Verordening Loonkostenindex

Titel: Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de loonkostenindex.

Datum Raadsdocument: 26 juli 2001
nr. Raadsdocument: 11278/01
nr. Commissiedocument: COM(2001) 418 definitief
Eerstverantwoordelijke ministerie: SZW i.o.m. EZ (Centraal Bureau voor de Statistiek); BZK

Behandelingstraject in Brussel:
Behandeling in de Raadswerkgroep en het Europees Parlement (co-decisie)

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):
Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:
Conform het actieplan voor de statistische eisen van de EMU, waartoe de ECOFIN-Raad in september 2000 besloot, zal er een korte-termijnstatistiek van loonkosten worden ontwikkeld. Actuele indexcijfers over de loonkosten zijn van groot belang voor de Europese Centrale Bank (ECB), omdat loonkosten als een belangrijke potentiële bron van inflatie worden beschouwd. De ECB ziet de loonkostenstatistiek dan ook als een belangrijk instrument voor monetaire sturing. Bovendien wordt de statistiek ook van belang geacht voor loononderhandelingen van de sociale partners. De concept-raamverordening bevat een eerste uitwerking van de technische implementatie, waarbij de loonkosten, gewerkte uren, de waar te nemen economische activiteiten en de wegingstructuur worden omschreven. In de op de raamverordening volgende implementatieverordening zal een en ander in technische zin nog verder worden uitgewerkt. De loonkostenstatistiek zou vanaf het eerste kwartaal van 2002 geleverd moeten worden.

Rechtsbasis van het voorstel:
Art. 285 van het EG-Verdrag

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:
Het voorstel kan de toets der subsidiariteit doorstaan. Voor een doeltreffend functioneren van de EMU is het noodzakelijk dat met name de ECB beschikt over een actuele indexcijfers van de loonkosten. Het voorstel kan tevens de proportionaliteitstoets doorstaan. Volstaan wordt met het vastleggen van de uitkomsten (welke variabelen, frequentie, classificatie) op Europees niveau. Aan de lidstaten worden vorm en middelen gelaten om de gevraagde gegevens te verzamelen en de resultaten samen te stellen.

Nederlandse belangen:
Het is wenselijk dat er op korte termijn een geharmoniseerde internationale indicator van de loonkosten beschikbaar komt.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG):
Geen

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:
De co-decisieprocedure is van toepassing

Fiche 2: Mededeling Biotechnologie

Titel: Mededeling van de Commissie naar een strategische visie op biowetenschappen en biotechnologie; consultatiedocument

Datum Raadsdocument: 11 september 2001
nr. Raadsdocument: 11755/01
nr. Commissie-document: COM(2001)454
Eerstverantwoordelijk Ministerie: EZ i.o.m. LNV, VWS, OCW, BZ/OS en VROM

Behandelingstraject in Brussel:

Interne Marktraad d.d. 27/9/2001 (eerste keer aan de orde; presentatie door Commissie), geagendeerd op Industrieraad d.d. 5/12/2001 en de Voorjaarsstop Barcelona in maart 2002. Verdere stappen nadien zijn nu nog niet te overzien.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Commissie zal tegen het eind van dit jaar met een witboek over biowetenschappen en biotechnologie komen. Hierin zal een allesomvattende benadering worden geschetst, met aandacht voor problemen in de landbouw- en voedingsmiddelensector, maar ook voor geneesmiddelen en nieuwe ontwikkelingen die zowel de Europese burgers als de industrie ten goede kunnen komen. Het witboek is bedoeld als bijdrage aan de ontwikkeling van een strategische visie op biowetenschappen en biotechnologie voor de periode tot 2010 en daarna. Bij het opstellen ervan zal de Commissie gebruik maken van de bijdragen van alle belanghebbenden en relevante beroepssectoren. Hiervoor is begin september een *publiek debat* opgestart. De basis voor dit debat is voorliggend *consultatiedocument* COM(2001)454 van de Commissie dat is aangenomen op 4 september jl. In dit consultatiedocument werpt de Commissie vragen op op terreinen als:

- potentieel en impact van de biotechnologie op de samenleving;
- innovatie en concurrentiekracht;
- research gerelateerde vraagstukken;
- ethische implicaties;
- betrokkenheid en meningen van het publiek;
- regulering (o.a. op het gebied van genetische modificatie)
- handelsbetrekkingen en internationale samenwerking;
- vraagstukken op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

Alle betrokken partijen krijgen de gelegenheid hun bijdragen in te dienen vóór 16 november a.s.

Rechtsbasis van het voorstel:

N.v.t. betreft een mededeling

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Positief, want gemeenschappelijke visie en beleid kunnen bijdragen aan de versterking van het op een maatschappelijke aanvaardbare wijze versterken van de kennispositie en de commerciële betekenis van de EU op dit belangrijke terrein.

Nederlandse belangen

De Nederlandse regering hecht er zeer aan dat dit onderwerp tijdens de aanstaande Voorjaarsstop in Barcelona substantiële aandacht krijgt en dat er dan resultaat wordt geboekt. Uitgangspunt van Nederland hierbij is dat de resultaten van het voorbereidende werk van de Commissie in lijn

blijven met de uitgangspunten van de Brits-Nederlandse verklaring en met de Nederlandse Integrale Nota Biotechnologie (die in Stockholm is verspreid onder Commissie en Lidstaten). Deze houden in: het Europese, resp. het nationale beleid bevordert de toepassing van de moderne biotechnologie in alle sectoren, op een maatschappelijk verantwoorde wijze, opdat in de nabije toekomst de EU, resp. NL, een met de VS vergelijkbare kennis concurrentiepositie op dit gebied krijgen en kunnen behouden.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

De Mededeling heeft als zodanig geen consequenties. Het is nog niet te overzien welke hieruit volgende beleidsvoornemens uiteindelijk uitmonden in regelgeving en/of beleid en wat de consequenties daarvan zullen zijn.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

Het betreft een Mededeling die het EP tevens ter informatie zal toegaan.

Fiche 3: Structuurfondsen

Titel: Resultaten van de programmering van de bijstandsverlening uit de structuurfondsen voor de periode 2000–2006 (doelstelling 1)¹

Datum Raadsdocument: 6 juli 2001
nr. Raadsdocument: 10679/01
nr. Commissie-document: COM(2001) 378
Eerstverantwoordelijk Ministerie: EZ i.o.v. FIN, LNV; SZW, BZ

Behandelingstraject in Brussel:

De mededeling is behandeld bij de top van Namen door de ministers van regionaal beleid.

In het EFRO-Management comité is het rapport in september besproken.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

N.v.t.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Mededeling bevat de bevindingen van de zijde van de Commissie over de totstandkoming van doelstelling 1.

De belangrijkste bevindingen zijn:

- uit de ingediende programma's mag verwacht worden dat belangrijke vorderingen wat betreft convergentie bereikt zullen worden, vooral voor de minst ontwikkelde regio's;
- de onderhandelingen tussen de Commissie en de lidstaten hebben geleid tot betere plannen, en strategische bijstellingen die soms van grote betekenis zijn;
- duidelijk is dat de systemen voor de ten uitvoerlegging nog moeten worden geconsolideerd;
- gebleken is dat de lidstaten de bepalingen inzake de uitvoeringsverordeningen en speciaal wat betreft de geautomatiseerde beheerssystemen moeten intensiveren;
- de Commissie zal zich inzetten voor een goed functionerend partnerschap, dat zo breed mogelijk zal moeten zijn en zich ook pro-actiever en verantwoordelijker zal moeten opstellen ten aanzien van het beheer van de bijstandspakketten.

Rechtsbasis van het voorstel:

N.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

N.v.t.

Nederlandse belangen

Voor het programma van Flevoland (doelstelling 1) is reeds een uitfaseringsbeschikking afgegeven (tot 2006). De Mededeling heeft geen consequenties voor verdere uitvoering van het D1 programma. De Commissie trekt uit de evaluatie de conclusie dat voor de toekomst meer samengewerkt moet worden met de lidstaten om de beoordelingstermijnen te verkorten, waarbij de meeste nadruk gelegd wordt op verbeteringen door de lidstaten.

Consequenties voor de nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Voor Nederland heeft de Mededeling geen directe consequenties aangezien het enige doelstelling 1 gebied, te weten Flevoland, in de uitfasering zit en in de toekomst ons land niet meer in aanmerking zal komen voor steun op grond van deze doelstelling. De leerpunten kunnen echter wel

¹ Doelstelling 1-regio's zijn regio's met een structurele achterstand en een BBP per inwoner dat minder dan 75% van het EU-gemiddelde bedraagt.

worden doorgetrokken naar de andere doelstellingen en naar de volgende periode.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

De Mededeling wordt ter kennisname naar het EP gestuurd.

Fiche 4: Kaderbesluit illegale drugshandel

Titel: Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende de vaststelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de illegale drugshandel.

Datum Raadsdocument: 28 juni 2001
nr. Raadsdocument: 10372/01
nr. Commissiedocument: COM (2001) 259 def.
Eerstverantwoordelijk ministerie: JUST i.o.m. VWS

Behandelingstraject in Brussel:

Het voorstel is in Brussel inmiddels enkele keren verkennend besproken. Tussen de Werkgroep Materieel Strafrecht (WMS) en de Horizontale Drugs Groep (HDG) is de afspraak gemaakt dat de WMS de juridisch-technische aspecten behandelt en de HDG de beleidsmatige discussie zal voeren. Wanneer dit ontwerp op de agenda van de JBZ-Raad komt is thans niet bekend. Uit het gevoerde overleg blijkt dat de meeste landen op- en aanmerkingen hebben. Inhoudelijk blijkt dat een aantal landen – maar niet allemaal – van opvatting is dat dit Kaderbesluit alleen een meerwaarde zal krijgen indien de reikwijdte wordt toegespitst op grootschalige en grensoverschrijdende drugshandel. Daarnaast zijn er opmerkingen gemaakt van juridisch-technische aard, onder meer betrekking hebbend op het instrument van de «minimum sanctie», die door sommige landen wordt afgewezen (o.a. NL) maar door andere juist wordt voorgestaan (bijv. Duitsland). Ook de door de Commissie voorgestelde constructie van een sanctie waarvan het maximum van een ondergrens wordt voorzien (een «minimum-maximum») kan vooralsnog geen genade vinden bij enkele Lidstaten (Oostenrijk/Duitsland). Het niveau van de straffen dient volgens sommige landen te worden verhoogd (Ierland, VK). De Noordelijke landen (Zweden, Denemarken.) dringen aan op het mee betrekken van de handel op gebruikersniveau. Nederland heeft zijn opvattingen over een gedifferentieerde aanpak van soorten drugs nadrukkelijk naar voren gebracht.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):
Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Hoofdpijnen van het voorstel betreffen allereerst de definitie van illegale drugshandel en de daarop te stellen sancties (respectievelijk de artt. 1 en 4).

Voor de definitie van «illegale drugshandel» is een omschrijving gekozen in de vorm van een brede opsomming van uiteenlopende handelingen: het zonder machtiging verkopen en op de markt brengen alsmede, het met een winstoogmerk kweken, produceren, vervaardigen, invoeren, uitvoeren, verspreiden, aanbieden, vervoeren of verzenden van drugs, of, met het oog op de overdracht ervan het met een winstoogmerk ontvangen, verwerven of in bezit hebben van drugs.

Het voorstel beoogt niet de gebruikers die zonder winstoogmerk verdovende middelen produceren of verschaffen onder de werkingssfeer van het Kaderbesluit te laten vallen. Voor de definitie van «drugs» wordt teruggegrepen op en verwezen naar alle in de VN drugsverdragen bedoelde stoffen, waaronder precursoren (artikel 1).

Als sanctie op overtreding van het verbod op illegale drugshandel wordt een vrijheidsstraf voorgesteld waarvan de maximale duur in ernstige gevallen niet minder dan vijf jaren mag zijn (artikel 4).

Deze minimum-maximumstraf dient conform artikel 5 van het voorstel tot zeven jaar te worden verhoogd als er sprake is van verzwarende omstandigheden, zoals het plegen in georganiseerd verband, gebruikmaking van

geweld of vuurwapens, in de nabijheid van een school, vereniging of gebouw voor vrijetijdsbesteding voor jongeren of een organisatie voor de behandeling van drugsverslaafden en verder als minderjarigen of wilsonbekwamen erbij zijn betrokken.

Behalve strafverzwarende kunnen er ook verzachtende omstandigheden in het geding zijn, bijvoorbeeld indien verdachten strafrechtelijk relevante inlichtingen geven over de identiteit van andere plegers of hebben bijgedragen tot de identificatie van drugslijnen (artikel 6).

Verder bevat ook dit kaderbesluit de aansprakelijkheid van rechtspersonen, alsmede speciale sancties voor rechtspersonen (artikelen 7 en 8), bepalingen over rechtsmacht, samenwerking en evaluatie (artikelen 9, 10 en 11).

De Lidstaten dienen de nodige maatregelen te hebben genomen op uiterlijk 30 juni 2003.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 31, onder e) jo. artikel 34, lid 2, onder b) van het Verdrag betreffende de Europese Unie

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Het ontwerp-kaderbesluit geeft uitvoering aan artikel 31 onder e) van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de Conclusies van de Europese Raad van Tampere. Uitvoering is ook voorzien in de drugsstrategie van de Europese Unie (2000–2004). In het EU Actieplan 2000–2004 werd de Commissie expliciet opgedragen maatregelen voor te stellen tot opstelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van en straffen voor illegale drugshandel. In de Toelichting bij het voorstel wordt aangegeven dat de doelstellingen van het kaderbesluit niet door de lidstaten afzonderlijk kunnen worden verwezenlijkt vanwege de grensoverschrijdende aspecten van de illegale drugshandel.

Wat de proportionaliteit aangaat is gegeven dat bij eerdere voorstellen gebaseerd op artikel 31 onder e) van het Verdrag betreffende de Europese Unie steeds van het wetgevend instrument van het kaderbesluit gebruik is gemaakt.

Desalniettemin twijfelt de Nederlandse regering vanuit het oogpunt van zowel de subsidiariteit als de proportionaliteit aan de meerwaarde van het voorstel. De VN-drugsverdragen geven een exactere omschrijving van elk van de elementen van het in het voorstel genoemde delict.

Nederlandse belangen:

Het voor Nederland meest essentiële punt in dit voorstel is het ontbreken van enig onderscheid in strafmaat naar type drugs. Ongewijzigde aanvaarding van dit voorstel zou leiden tot het moeten opheffen van het in de Nederlandse Opiumwet gemaakte onderscheid tussen drugs met een onaanvaardbaar risico en andere. Indirect zou dat vergaande consequenties hebben voor het Nederlandse coffeeshopbeleid. Immers, de verkoop van cannabis in coffeeshops valt onder de definitie van illegale drugshandel.

Een algemeen punt betreft de verschillen in terminologie tussen dit voorstel enerzijds en de VN-verdragen, in het bijzonder het Weense VN-verdrag van 1988 inzake de bestrijding van illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen (hierna: VN-verdrag), anderzijds. Het kaderbesluit bevat een alomvattende definitie van illegale drugshandel, terwijl het VN-verdrag met een opsomming van afzonderlijke handelingen met drugs een genuanceerde verplichting tot strafbaarstelling bevat. De noodzaak van deze afwijking wordt niet aangegeven. Nederland is voorstander van een goede afstemming tussen de definities zoals deze gehanteerd worden in het VN-verdrag en het kaderbesluit.

De Nederlandse regering is van oordeel dat het kaderbesluit zich slechts dient te richten op georganiseerde, internationale drugshandel. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat er sprake is van drugshandel in grote hoeveelheden die (lidstaat-)grensoverschrijdend is en waar een gemeenschappelijk sanctiekader van belang kan zijn.

Tegen de achtergrond van de regeringsnota «Samenspannen tegen XTC» acht de regering een regeling op Europees niveau voor de sanctionering van illegale gedragingen met precursoren in de derde pijler van belang. Echter, deze kunnen niet op voorhand op één lijn worden gesteld met verdovende middelen, al was het maar omdat de handel in voorstoffen in beginsel en in het algemeen legale handel is. Dat onderscheidend kenmerk is overigens ook in het VN-verdrag onderkend. De Europese Commissie heeft desgevraagd toegezegd met een nader voorstel te komen. Afstemming met de daarvoor competente departementen en werkgroepen (onder de eerste pijler) is noodzakelijk.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

In het geval dat het ontwerp-kaderbesluit ongewijzigd zou worden aangenomen zou dit in elk geval een ingrijpende wijziging van de Opiumwet tot gevolg hebben. Bovendien zou het ongetwijfeld leiden tot aanpassingen in het drugsbeleid, onder andere met betrekking tot coffeeshops. Indien evenwel op basis van een amendement het onderscheid tussen soft- en harddrugs zou worden overgenomen kan dit leiden tot een versterking van de Nederlandse positie op dit punt.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:
Adviesprocedure

Fiche 5: Kaderbesluit geldelijke sancties

Titel: Ontwerp-kaderbesluit inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op geldelijke sancties.

Datum Raadsdocument: 28 juni 2001
nr. Raadsdocument: 10372/01
nr. Commissiedocument: COM(01)259
Eerstverantwoordelijke ministerie: JUST i.o.m. EZ

Behandelingstraject in Brussel:
Raadswerkgroep strafrechtelijke samenwerking

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):
N.v.t.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Dit ontwerp-kaderbesluit vormt één van twee pilot-instrumenten ter uitwerking van het omvangrijke «Programma van maatregelen ter uitvoering van het beginsel van wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen»¹. Het andere pilot-instrument is het «Ontwerp-kaderbesluit inzake de tenuitvoerlegging in de Europese Unie van beslissingen tot bevrozing van vermogensbestanddelen of bewijsstukken».²

De Europese Raad te Tampere in 1999 heeft geconcludeerd dat het beginsel van wederzijdse erkenning een centrale plaats wordt toegekend in de justitiële samenwerking binnen de EU, zowel in burgerlijke als in strafzaken. Dit ontwerp-kaderbesluit inzake wederzijdse erkenning strekt ertoe te waarborgen dat geldelijke sancties die in een lidstaat worden opgelegd ten uitvoer worden gelegd in de lidstaat waar de betrokken persoon gewoonlijk verblijf houdt, eigendom heeft of inkomen geniet.

In verband met dit kaderbesluit is er een initiatief van Duitsland om te komen tot hernieuwde vaststelling van de zogenoemde Schengen-Verkeersovereenkomst («overeenkomst inzake samenwerking tussen de EU-lidstaten in procedures wegens inbreuken op de verkeerswetgeving en bij de tenuitvoerlegging van terzake opgelegde geldelijke sancties.»)³. Deze overeenkomst is nog door geen enkele lidstaat bekrachtigd, nadat de Juridische Dienst van de Raad had geconcludeerd dat deze overeenkomst niet op juridisch correcte wijze tot stand was gekomen.⁴

Duitsland is voorstander van een herstel van deze omissie bij de totstandkoming, opdat deze overeenkomst, in het belang van de verkeersveiligheid, zo spoedig mogelijk inwerking kan treden.

De verkeersovereenkomst vormt evenwel geen uitwerking van het beginsel van wederzijdse erkenning en bevat ook rechtshulpbepalingen. Daarnaast verschillen overeenkomst en ontwerp-kaderbesluit wat betreft hun toepassingsbereik. Een aantal lidstaten geeft de voorkeur aan de vaststelling van een nieuw instrument onder toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning en aan toepasselijkheid op alle geldelijke sancties in plaats van die welke zijn opgelegd terzake van verkeersovertredingen. Gelet op deze verschillen van inzicht heeft de werkgroep strafrechtelijke samenwerking besloten de Schengen-Verkeersovereenkomst voorlopig te laten rusten totdat meer duidelijkheid bestaat over inhoud en toepassingsbereik van het ontwerp-kaderbesluit inzake de wederzijdse erkenning van geldelijke sancties.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 31 onder a en artikel 34, tweede lid onder b, VEU.

¹ doc. 13860/00 CATS 69 COPEN 79 CRIMORG 160.

² TK 2000–2001, 22 112, nr. 198.

³ Pb EG 2001/C 75/02.

⁴ doc. 12882/99 JUR 421 COPEN 57.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Positief. Met het beginsel van wederzijdse erkenning is in het burgerlijke recht reeds tot tevredenheid ervaring opgedaan. Ook de – stapsgewijze – uitwerking van dit beginsel met betrekking tot concrete deelonderwerpen in het strafrecht kan de justitiële samenwerking binnen de EU bevorderen. Een kaderbesluit op grond van artikel 34, tweede lid, onder b, VEU, vormt daartoe een gepast instrument.

Nederlandse belangen:

Nederland treedt het ontwerp-kaderbesluit positief tegemoet. Nederland onderschrijft de gedachte van wederzijdse erkenning, maar het is van belang dat dit beginsel in concrete instrumenten heel zorgvuldig wordt uitgewerkt. Zo moeten maatregelen in het kader van wederzijdse erkenning goed worden onderscheiden van maatregelen in het kader van wederzijdse rechtshulp. De inhoud van het voorstel verschilt niet wezenlijk van het -overigens niet in werking getreden- Verdrag van 1991 inzake de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafvonnisen. Inzet van Nederland bij de onderhandelingen is gericht op het bereiken van meerwaarde van dit kaderbesluit, welke bij wederzijdse erkenning gelegen kan zijn in een spoediger tenuitvoerlegging van opgelegde geldelijke sancties dan langs de weg van de traditionele wederzijdse rechtshulp.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

N.v.t.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

Raadpleging.

Fiche 6: Mededeling Azië-strategie

Titel: Mededeling van de Commissie «Europa en Azië: een strategisch raamwerk voor een versterkte associatie»

Datum Raadsdocument: 2 oktober 2001
nr. Raadsdocument: 12380/01
nr. Commissiedocument: COM/2001/469
Eerstverantwoordelijke ministerie: BZ i.o.m. EZ, FIN, JUST, OCW

Behandelingstraject in Brussel:

Deze Mededeling zal in eerste instantie worden besproken in de Raadswerkgroep Azië/Oceanië en in de COASI (respectievelijk eerste- en tweede-pijlerwerkgroepen). Daarnaast heeft de Commissie de Mededeling kort toegelicht in het PSC (politieke veiligheidscomité) en Coreper. Het Voorzitterschap zal in antwoord op de Mededeling conclusies voorstellen die aan de Raad zullen worden voorgelegd. Tevens zal de strategie kort worden besproken tijdens de Raad voor Ontwikkelingssamenwerking op 8 november.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

Geen. Het betreft een beleidsstrategie die met bestaande middelen zal worden nagestreefd.

Kort inhoud en doelstelling:

De Commissie doet in deze Mededeling voorstellen voor versterking van de relatie tussen de EU en Azië. De Commissie concludeert dat de EU een zwaardere politieke en economische rol dient te spelen in Azië, en dat de komende jaren een zestal prioriteiten moeten worden nagestreefd:

- bijdragen aan vrede en veiligheid in Azië en wereldwijd, door middel van een verbreding van de EU-betrokkenheid in Azië;
- het verder versterken van wederzijdse handel en investeringen;
- het ondersteunen van de ontwikkeling van de minst-ontwikkelde landen in Azië, en het aanpakken van de oorzaken van armoede;
- bijdragen aan het verspreiden van democratie, goed bestuur en rechtsstaat;
- het opbouwen en versterken van allianties en netwerken met Aziatische landen, in de daartoe geëigende internationale fora, om zowel de uitdagingen als de kansen van globalisering aan te pakken;
- het versterken van het wederzijdse bewustzijn van de rol die de ander kan spelen in de beide continenten.

In 1994 presenteerde de Commissie een eerste Mededeling waarin een raamwerk werd gegeven voor de relatie tussen de Gemeenschap en Azië. Deze Mededeling is een vervolg daarop, in het licht van de veranderende situatie en een aantal regionale en globale ontwikkelingen. Daarbij zij opgemerkt dat de Mededeling uitkwam vóór de gebeurtenissen op 11 september in de Verenigde Staten. Hoewel de conclusies van de Commissie op hoofdlijnen nog steeds gelden zijn (sub-) regionale aandachtspunten in de Mededeling daardoor reeds gedeeltelijk achterhaald, bij voorbeeld doordat relatief weinig aandacht wordt besteed aan het onderwerp terrorisme en aan Afghanistan en omliggende landen, waaronder het eventueel alsnog ondertekenen van het in 1999 uitonderhandelde samenwerkingsakkoord met Pakistan.

De Commissie benadrukt dat bovengenoemde doelstellingen voor een versterkte relatie met Azië moeten worden nagestreefd met een coherente inzet van de middelen die de EU ter beschikking staan. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de verschillen tussen de (sub-)regio's en landen in Azië. Deze strategie dient dan ook als «paraplu» voor andere

Mededelingen die de Commissie reeds heeft gepresenteerd (over Indonesië, China, het ASEM-proces) of nog zal presenteren over regio's en landen in Azië. Bovendien sluit zij aan bij thematische Mededelingen, bijvoorbeeld over het ontwikkelingsbeleid van de Commissie, conflict-preventie, mensenrechten en de Externe betrekkingen van de Unie.

De Commissie brengt een aantal ontwikkelingen in Azië en Europa in kaart. De financiële crisis, de uitbreiding van ASEAN¹ met Laos, Cambodja en Birma/Myanmar in 1999, het begin van het ASEM-proces in 1996, maar ook nationale ontwikkelingen zoals het economisch hervormingsproces in India, het onafhankelijk worden van Oost-Timor, ontwikkelingen in Indonesië en de WTO-toetreding van China hebben zowel de intern-Aziatische verhoudingen als de relatie met de EU sinds 1994 beïnvloed. Ook de EU heeft een aantal ontwikkelingen doorgemaakt in dezelfde periode. De Commissie concludeert dat al deze en daarnaast internationale ontwikkelingen het nodig maken om de relatie tussen de EU en Azië te verstevigen langs de zes bovengenoemde lijnen.

Vervolgens werkt de Commissie de zes hoofddoelstellingen uit en gaat zij in op specifieke regionale aandachtspunten voor vier te onderscheiden sub-regio's:

- Zuid-Azië (terrorisme en etnische conflicten, versterken van de relatie met India, speciale aandacht voor de WTO),
- Zuid-Oost Azië (versterken van de samenwerking met ASEAN, speciale aandacht voor Indonesië);
- Noord-Oost Azië (het betrekken van China bij internationale ontwikkelingen en verdere ondersteuning van de sociaal-economische transitieprocessen in dat land, versterking van de relatie met Japan en Taiwan, doorgaande ondersteuning van toenadering op het Koreaans schiereiland); en tenslotte
- Australazië (uitbreiding van de handelsrelatie, versterking van samenwerking in multilaterale fora waaronder de WTO).

Ten slotte besteedt de Commissie kort aandacht aan bestaande regionale fora met Azië. In tegenstelling tot andere regio's (Latijns-Amerika en de Caraïben, de Middellandse Zeeregio), zijn er met Azië verschillende regionale fora die elkaar geografisch deels overlappen. Deze moeten intensiever worden gebruikt ter bevordering van de zes genoemde hoofddoelstellingen. Ook concludeert de Commissie dat ASEM wellicht kan worden uitgebreid met sleutellanden in Azië en met Australië/Nieuw-Zeeland.

Subsidiariteittoets, proportionaliteittoets, deregulering:

Subsidiariteit en proportionaliteit positief; deregulering niet van toepassing. Het is goed dat de Commissie de relaties tussen de EU en Azië in kaart brengt en verschillende voorstellen doet ter versterking van de relatie, met name die (mede) gerealiseerd kunnen worden met inzet van de middelen die de Commissie tot haar beschikking heeft (ontwikkelings-samenwerking, samenwerkingsakkoorden, economische ondersteuningsprogramma's). De exercitie heeft toegevoegde waarde t.o.v. bilaterale relaties van de lidstaten en leidt tot een coherenter beleid van de EU.

Nederlandse belangen:

Versterking van de relatie van de EU met Azië is ook een Nederlands belang. Nederland heeft intensieve relaties met Azië, zowel op politiek als economisch gebied. Op politiek gebied zijn de bilaterale contacten het intensiefst met Indonesië, China, en India, terwijl China (incl. Hongkong), Japan en Taiwan de belangrijkste handelspartners zijn in de regio. Daarnaast heeft Nederland een structurele bilaterale ontwikkelingssamenwerkingsrelatie met vijf landen in Azië (Bangladesh, India, Sri Lanka, Vietnam en Indonesië), terwijl China en de Filippijnen in aanmerking komen voor

¹ ASEAN: Association of South-East Asian Nations.

ondersteuning via het Bedrijfslevenprogramma. China, Pakistan en Nepal worden gesteund in het kader van het programma voor Goed bestuur, Mensenrechten en Vredesopbouw. Het Milieuprogramma is van toepassing op de Filippijnen, Pakistan, China, Mongolië en Nepal. Met Bhutan bestaat een Duurzaam Ontwikkelingsverdrag.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

N.v.t.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

Het betreft een Mededeling van de Commissie, waarover het EP zal worden geïnformeerd.

Fiche 7: Verordening maatregelen strijd internaal terrorisme

Titel: Voorstel voor een Verordening van de Raad inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten in het kader van de strijd tegen (de financiering van) het internationale terrorisme

Datum Raadsdocument: 15 oktober 2001
nr. Raadsdocument: 12596/01
nr. Commissiedocument: COM (2001)569
Eerstverantwoordelijke ministerie: BZ i.o.m. FIN, EZ, BZK, JUST

Behandelingstraject in Brussel:

Raads werkgroep RELEX-raden, Coreper II, Algemene Raad. Evt. bespreking in ECOFIN.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Europese Commissie (Patten/Bolkestein/Solbes) heeft op 2 oktober een ontwerp-verordening gepresenteerd die het mogelijk maakt maatregelen te nemen om de financiering van het terrorisme wereldwijd te bestrijden. Mede dankzij de voorgestelde rechtsbasis wordt voorzien in maatregelen tegen personen en organisaties die geen vaste landelijke basis hebben. Aan de verordening is een «open» lijst gehecht die naar gelang de dreiging, via gekwalificeerde meerderheid, kan worden gevuld met personen en organisaties waarvan de tegoeden dienen te worden bevroren en waarmee geen enkele financiële transactie mag worden uitgevoerd. De Verordening voorziet voorts in een aantal bepalingen inzake de plicht tot informatie-uitwisseling tussen de lidstaten onderling alsmede de lidstaten en de Europese Commissie. De Verordening heeft extraterritoriale werking (i.e. hij is ook van toepassing op «onderdanen» van de EU die niet op het territorium van de EU zijn gevestigd alsmede niet-EU bedrijven/instellingen die zaken doen binnen de Gemeenschap). De verordening biedt de mogelijkheid om flexibel de VN-Veiligheidsraadresolutie 1373 d.d. 28 september jl. (bestrijding terrorisme) EU-breed te implementeren.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 308 EG-verdrag. Mogelijk zal na discussie in de Raad een dubbele rechtsbasis worden geformuleerd (te weten art 308 alsmede de «reguliere» sanctie-artikelen art 60/art 301). Eén lidstaat heeft ook artikel 34 VEU als rechtsbasis bepleit voor de totstandkoming van de lijsten. Nederland heeft bedenkingen tegen deze vorm van vermenging van eerste en derde pijler rechtsbases.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

De verordening heeft rechtstreekse werking in de 15 EU-lidstaten. Strafbarestelling geschiedt op basis van de Nederlandse sanctiewet.

Nederlandse belangen:

Na de aanslagen in de VS van 11 september 2001 heeft de internationale gemeenschap de strijd tegen de financiering van het internationaal terrorisme tot een van de topprioriteiten gemaakt in haar handelen en internationale samenwerking. Zowel in VN-, EU- als nationaal verband heeft de Nederlandse regering aangedrongen op krachtige en effectieve maatregelen. Nederland heeft via Ministeriële regelingen reeds de nodige nationale stappen genomen om tegoeden te bevroren. Nederland geeft evenwel de voorkeur aan een brede, communautaire aanpak. Deze Verordening voorziet daarin.

Tegelijkertijd zal deze Verordening niet mogen leiden tot inbreuk op de rechtszekerheid voor Europese burgers en bedrijven. Deze zou in het geding kunnen komen waar hun rekeningen drastisch en zonder juridische waarborgen worden bevroren.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Strafbaarheidsstelling geschiedt via de Sanctiewet 1977. Deze zal mogelijk dienen te worden aangepast omdat ook de Nederlandse Sanctiewet slechts voorziet in sancties tegen «*derde landen*»

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

Raadpleging. Het Europees Parlement heeft reeds op 4 oktober via een spoedprocedure een positief advies over de ontwerp-verordening uitgebracht.